

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Bileki katonák.

— Irta: **Kalmár Antal dr.** —

Ki olvasta Magyarországon ő Felségének, a magyar királynak azt a parancsát, hogy az öreg katonák (a törvény szavai szerint: az első évfolyambeli tartalék) tényleges szolgálattételre visszatartatók?

Mert talán köteles ő Felsége, a magyar király ilyen parancsolatot kiadni?

A törvény mondja, hogy köteles, (1868. XVIII. törvényzcikkely 1. §.)

Nos és ki lett bocsátva ez a parancs?

Nem lett kibocsátva. Ennek a parancsnak a kiadásáról sem a magyar kormányzat, sem a magyar országgyűlés, sem a magyar nemzet nem tud semmit.

De, ha a magyar törvény alapján, Magyarország részére ilyen parancsot a magyar király ki nem adott: akkor a bileki brigadéros miféle jogon és jogcímen tartja vissza a bileki öreg bakákat?

Mert értsük meg jól a következőket:

A törvény azt mondja, hogy három esztendeig kell szolgálni a sorhadállományban. Minden becsületes magyar katona tehát úgy gondolkozik, hogy ha három esztendőt az utolsó napig kiszolgálom: akkor bucsut mondhatok a császár vitézi életének.

Azonban mint soha, úgy most se kell hinni Bécsnek és a mi közösügyes törvényeinknek. Nem kell hinni, mert a törvény azt is rendeli, hogy „a szolgálati idő végződik azon év december 31-én, a melyben az illető szolgálati kötelezettsége eltelt.”

No már most, a törvény ezen kétféle rendelkezései közül melyik hát az igaz?

Melyik az igaz?

Az az igaz, hogy mint minden közös-ügyes bécsi törvény, ez a törvény is: ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes.

Vemhes akkor, ha csak punctum három esztendőt kell a szegény katonának kiszolgálni — és nem vemhes akkor, ha ezt a három esztendőt kerek három hónappal kell megtoldani.

De mikor kell megtoldani?

Erről hallgat a törvény, — a hol pedig a törvény hallgat: ott tudjuk, hogy ott már a magyaroknak mindig a bécsi hadügyminiszter parancsol.

Parancsolt is már, mert kiadta a bécsi miniszter a regulát, hogy az öreg magyar katonákat az elmúlt esztendő utolsó napjáig sem szabad hazaereszteni.

No, ez eddig jól van, mert úgy is Bécs alá tartozunk, tehát illik is, hogy parancsolgasson nekünk.

Egy kis mozgás között le is tellett a Szilveszter napja.

Azonban — és ezt megint értsük meg jól — Szilveszter napján tul a bécsi miniszternek nincsen joga egyetlen egy szál öreg magyar katonát se vissza tartani.

Annyira nincsen joga, hogy a három évet és a három hónapot kiszolgált öreg katona Szilveszter napján „abfűrölhat”, puskát, mündért levetheti és a törvény erejénél fogva ezen a napon legott beáll tartalékos szabadsága. Ekkor már nem parancsol nekik és tényleges katonai szolgálatra nem tarthatja vissza őket se a bécsi hadügyminiszter, se a bileki brigadéros.

A bileki öreg katona tehát vonatra ülhet, haza jöhet és (megint csak a törvényenél fogva) még egy hajaszálának sem szabad meggörbülni.

Azonban (a törvénynek mindig van egy „azonban“-a) mikor az öreg katonának a bécsi miniszter már nem parancsol, még mindig parancsol neki a magyar király. Parancsol pedig neki aképpen, hogy míg az öreg katonákat Szilveszter napjáig tényleges szolgálattételre a bécsi hadügyminiszter is visszatarthatja, addig új esztendőn tul még egy álló esztendőre — már csak a magyar király tarthat vissza.

És miért éppen csak a magyar király?

Azért, mert így rendeli ezt a törvény, a melyet mi 1888. esztendőben hoztunk.

Nem volt elég, hogy 1867-ben a király katonai felségjogait példátlan mértékben kibővítettük és az eladdig nemzeti jogok gyanánt is szereplő katonai jogainkat tisztára felségjogokká tettük, de 1888-ban egy újabb magyar katonai felségjogot transzferáltuk a magyar királynak.

Ez a legújabb katonafelsőjog pedig abban áll, hogy ő Felsége

parancsára a három évet és három hónapot kiszolgált öreg katonák tényleges szolgálattételre még két évig visszatartatók, a póttartalékosok pedig berendelhetők, ki egy esztendőre, ki kettőre, ki háromra.

Azonban (itt is van egy „azonban“) a királynak ez a katonai felségjoga nem korlátlan, hanem korlátolt.

Nos és miben áll ez az alkotmányos korlát?

Ez abban áll, hogy a király ezen XVIII. t.-cikkely i. szakaszában dekretált katonai felségjogával csak akkor élhet, ha azt „különös körülmények követelik“.

Különös körülmények?

Ugyan mik lehetnek azok?

Bizonyos, hogy mikor ezt a törvényt Tisza Kálmán megcsinálta, eszeágában sem volt az obstrukció. Bizonyítja ezt a törvény azon indokolása, mely a „különös körülmények“ alatt az országnak külmegtámadtatás ellen való veszélyeztetett állapotát (de még nem háborút, a mikor már mozgósítani is lehet) érti.

Ezen azonban most már ne disputáljunk, hogy mit kell értenünk a „különös körülmények“ alatt, hanem elégedjünk meg azzal, hogy megint megszapordott a magyar közjsg egy olyan katonai felségjoggal, a melyet ugyszólván alkotmányos korlátozás nélkül gyakorolhat a magyar király és ennek révén az osztrák császár.

No most már térjünk vissza cikkelyünk elejére, vagyis arra, hogy ha a király ezen katonai felségjogával élni akar, akkor neki parancsot kell kiadni. (Láttuk, hogy itt a hadügyminiszternek magában álló parancsa nem elég.)

Hát hol van ez a királyi parancs? Mikor lett kiadva s kihez intézve? Olvasta-e valaki?

Most álljon a sarka hegyére Tisza István (a ki úgy látszik, csak Körberrel tud feleselgetni) s ha formulájának 8. pontjában olyan nagyon tudta hánytorgatni és ezzel a nemzet szemét bekötözgetni, hogy nincs Magyarország felségjog, a mely alkotmányos korlátozás és parlamentális ellenőrzés alá nem esnék (holott ott vannak a katonafelsőjogok, a melyek nem esnek): hát lássuk, hogy miképpen gyakorolja miniszteri ellenőrzési, ellenjegyzési jogát akár Tisza, akár a magyar kormányzat bármelyik tagja?

Gyakorolja? Gyakorolja, mikor a királyi parancs — a törvény parancsolata ellenére — ki se lett adva, hane m csak a bé

csi hadügyminiszter rendelkezik ott lázító törvénytelenességgel, a hol a magyar törvény szerint csak a magyar király rendelkezhetik.

Ha bileki baka vagyok: a bileki brigadéros akarata ellenére is haza jövök és kezembem a törvénytelen — mint a skót Hampden János — védem meg a nemzet jogait a bécsi törvénytelenesség ellen.

Megvédem — vagy elesék, a mint elesett, küzdve a nemzet jogáért: Hampden János 1635 ben.

Éa a magyar országgyűlés?

Az a közjogi harcban (lucus a non lucendo) közjogi dolgokkal — a hol a nemzet jogait apránként tiporják el — nem érá foglalkozni!

Egy gyilkosság.

Január 7.

(B. B.) Végezni a földi pályafutást összetört koponyával, emberek botútése által, kikben saját hibánk vetette el a boszúállás gondolatát: óh ez szörnyű végzet. Szerencsére e balvégzettel ritkán sujt olyanokat a sors, kik igazak és jók valának embertársaik iránt.

Egyenlőtlen volt Nagy-Kikinda képviselőjének halál-küzdelme szemben két felfegyverkezett s mindenre elszánt merénylővel. De egyenlőtlen volt az élet-küzdelem is akkor, mikor még a mai gyilkosok jómódu gazdembereknek indultak. Ha a megboszult képviselő egy fals szerződés alapján magához nem veszi apjuk vagyonát, melyet aztán kezéből a földi igazságszolgáltatás ki nem ragadhatott: igen, akkor a gyilkos Sipol-testvérek sem végzik pályájukat a börtön sötétségében. Nem tudni hirtelenében, a meggyilkoltra, vagy a gyilkosokra nagyobb szerencsétlenség-e az, hogy utjaik kereszteték egymást.

Adaz pör folyt közöttük az apa vagyonáért. Ez a vagyon színelges szerződés útján került az

akkori takarékpénztári igazgató kezéhez, ki kezét adott az öreg Sipolnak ahhoz, hogy ez hitelezőit kijátszhassa. A játék azonban komolylyá vált, mert az igazgató a kézbevevett vagyont nem volt hajlandó többé visszaadni. Megindult hát a hajsza közöttük az önzés s a gyűlölködés minden eszközeivel. Az igazgatót a szegedi tábla két évi fegyházra ítélte, de a Kuria végre is felmenté őt. Ezzel a Sipol család koldussá vált. Az igazgató pedig a nyert játék után befolyásban s tekintélyben folyton gyarapodott, mig nem a legszebb polgári tisztességgel jutalmazta a közbizalom s Nagy-Kikinda képviselője lón.

Nem tudom, szabad-e folytatnom, hiszen a szegény halott védekezni nem tud többé. — És nem tudom, vajjon hibául róhatom-e fel egy halottnak azt, a mit életében erényül irtak? Mert a társadalom megadta neki mindazt, a mivel csak igaz, méltányos és közbizalomra méltó férfiakat jutalmazni lehet. Törvényhozóvá emelték fel önmaguk fölé és föléje a kiváló kiválóinak. Rettenetes azonban e felmentő ítélet ellen az a tiltakozás, hogy a két testvér agyonveri a közbizalom kitüntetettjét és tettükért számolni készek e földön és az Ur színe előtt!

A gyilkos menthetetlen attól a pillanattól kezdve, mihelyt életet olt ki. De vajjon nem érdemeltek-e részvétet a gyilkosok addig a pontig, a mig a halálos megtorlás útjára léptek? Erkölcsi ösztönök nélkül jutott volna lelkük abba a gyehennai állapotba, melyben mindennek hadat üzentek, a mi számukra az életben, a szabadságban drága volt? Vajjon felháborodásuk lelki indokai nem tartalmaztak-e megdöbbentő vádat mindazok ellen, a kik a kioltott életet diadalmas sikerekhez jutatták?

Oh én a gyilkost nem menteném s a néma halottat sem vádolem; sajnálom inkább azt a közéletet, melynek egyik vezető tagját kifosztogatott gyermekek boszúja veri agyon. Ugy vélem én, a golyó és bot ezuttal nem pusztán a boszú szerencsétlen áldozatának szólott, ő csak szenvedte ezt; hanem az ütések jó része bennünket illet, a kik a külső, az erőszakos sikereket mások megrövidülése árán is elfogadjuk és nem keressük a sikerekben az igazi emberiesség, az igazi méltányosság alapjait. Pedig ezen alapokon kívül semmi sincs, a mi az élet vad versenyében nyugalmat s a halál bizonyosságával szemben biztatást nyujtana a gyarló embernek.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Értekezlet Kiss Áron püspöknél.

Tegnap délután öt órakor Kiss Áron püspök lakásán a lelkészkar értekezletet tartott, amelyen több fontos egyházi-ügy került megvitatásra. Az értekezleten, a melyben mind a hat lelkész jelen volt, egyszerűen elhatározták, hogy a Domahidy Elemér főispán tiszteletére rendezett ünnepélyeken a lelkészkar is részt vesz.

Református estély. A hittanszaki önképző társulat a jövő hó közepén református estélyt rendez, a melynek végleges programja még nincs megállapítva, de a szereplők — a kiknek már nevék is biztosítják az estély fényességét — a következők lesznek. Dr. Baltház Dezső h.-szoboszlói ref. lelkész szabad előadást tart. Fejér Margit urhölgy szaval. Az ifjúság köréből Németh Vince esküdt felügyelő és Dobra Jenő hittanhallgató, majd Tóth Árpád a Dóczy intézet zenetanára fényes zongoraszámaival szerepel.

A hittanszaki önképző-társulat körében mozgalom indult meg, melynek célja az, hogy református estély jövedelmének egy részéből a homokkerti imaház számára urasztali edényeket vásároljon. Ez a buzgólkodásában fáradhatatlan társulat minden alkalmat megragad, hogy a célt, melyet maga elé kitűzött, minél előbb elérhesse.

Felhő a szobában.

Irtá: Gárdonyi Géza.

Az eset eleinte nem látszott különösnek.

A papa 11 órakor, kikeményített fehér ingbe és fekete kabátba öltözött. Azt mondta, névnapra ebédre megy Budára, valami Miklósnak.

Délután azonban felhők szálltak a kis szobába. A két gyerek sűrűn faggatta a mamát, hogy hol van a papa? miért nem ebédelt itthon a papa? és hogy haza jön-e a papa vacsorára?

A fiatal mamán egy gondolat borzongott végig. S ettől a gondolatától azt hitte, elájul.

Mert rettenetes ember az a papa. A multkor is éppen ilyen mosolygósan, ünnepiesen távozott: puha, szőke szakállával megcsiklandozta a két gyerek nyakát s a mamának a szemére is rácsókolt, (milyen ravasz!) azután egy óra mulva bepólyázott fejjel hozták haza. Duellált. Négy foga most is ott van valahol a vivóteremben.

Csak most rémlik vissza a mai bucsuzása; mikor a kis Gizellát megcsókolta, azt mondta: Pá, kis Murilló angyal! mikor pedig a Sándorkát emelte föl, azt mondta neki: Jól viseld magadat!

Világos, hogy a Murilló név a murituri et salutant eszmetársulása folytán jött az ajkaira: s hogy a kis Sándornak jó magaviseletet ajánlott, az is érthető.

A fiatal mama a két tenyerébe szorította az arcát, mintha az emlékezetéből akarná kisajtolni, hogy a papa szemében csillogtak-e könyvek vagy nem, a mikor eltávozott.

A két gyermek felmászott a kanapéra, Gizella azt hitte, hogy a mama pajzánkodásból takarta el az arcát.

Nevetett rá és lebontotta az ujjait.

A mama szeméből könnyek peregtek. A két gyermek csöndes álmodozással nézte a tejfőhár arcon legördülő gyöngyöket.

— Ni, a mama sir.

A fiatal mama idősegen vert az asztalon álló csemettyű gombjára.

A Náni befutott.

— Igazat szóljon — rebegte sápadtan a cselédre, — nem vett ma valamit észre, mikor az ur elment?

A cseléd arczán látszott az észrevevésben való utólagos igyekezet, de bizony hiába.

— A szemei könyvesek voltak ugy-e? — vallatta a fiatal asszony tovább a leányt.

— Könyvesek? Nem: egy cseppet se voltak könyvesek.

— Mit csinált az ur, mielőtt elment hazuról.

— Fel és alá járkált a szobában.

— Járkált? Ez rettenetes!

— Járkált és később irt is.

— Irt is? Hiszen ez borzasztó!

— Bizony borzasztó! ismételte a leányzó bamba tekintettel.

A fiatal mama az íróasztalhoz suhant. Reszkető ujjakkal kutatta át az írótektát és a papirosokat.

Az asztalon ott feküdt egy tarka czimtáblájú könyv: „Kiért üritsük a pohárt?” Oh, milyen fufangos! El akarja hitetni, hogy nem végrendeletet készített. Bizonyosan ott van a végrendelet a zsebében.

Ujra a diványra rogyott, a gyermekek mellé, a kik félénken dugták össze szőke kis fejüket.

— Oh Náni, — zokogta a fiatal asszony, — meglehet, hogy én ebben az órában özvegy vagyok.

Hevesen intett a cselédnek, hogy távozzék a szobából, azután az ölébe vonta a két kis szőke gyereket és fuldokló zokogással mondogatta nekik:

Hazaáruló alezredes.

— Kilenczenezer korona egy szökevényét. —

— Saját tudósítónktól. —

— jan. 7.

Egy lebergi lap Hekaljo alezredes, hadbíró letartóztatásáról a következőket írja:

A katonai hatóságok nagyon igyekeztek, hogy a szökevényt elfogják s ezért az összes konzulátusokat felszólították, hogy kutatassák a megszökött alezredes. Hat detektívet küldtek Amerikába s ezek kifürkészték Hekaljo tartózkodási helyét. Minthogy azonban Argentína nem adja ki a sikkasztót, a detektívek mindent megtettek, hogy Hekaljot Braziliába csalják.

A detektívek egyike osztrák emigránsnak adta ki magát s kijelentette, hogy egy brazilai vasúti társaság felügyelőbizottságának a tagja. Mint ilyen, igazgatói állást ajánlott föl Hekaljonak huszezer dollár fizetés-vel.

Az alezredes elhitta a dolgot s a detektívvél Curytiába utazott, a hol nyomban letartóztatták. A letartóztatás kilenczenezer koronába került.

Feltűnő, hogy Hekaljo letartóztatására ilyen óriási összeget áldozott a katonai hatóság, a mikor az alezredesnek ekkora összeget elsikkasztania módjában nem lehetett. Mert mikor a szökés megtörtént, azt jelentették róla, hogy sikkasztás előzte meg.

Mint most kiderült, Hekaljot állítólag nem a sikkasztásért oldózták annyira, hanem mert egy idegen államnak katonai terveket és titkokat adott el és a hazaárulást már régebben űzte.

Hekaljo megtudta, hogy gyanuba fogták és a sikkasztást elkövetve, a vizsgálat elől szökött meg.

Miután ő maga közvetlenül nem juthatott az elárult titkok birtokába, valószínű, hogy egy vagy több czinkostársa volt és azért követtek el mindent kézrekerítésére, hogy vallomásai útján czinkostársait is leleplezhessék.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Csütörtök: Náni, népszinmű.
Péntek: A bajusz, operett.
Szombat: Kaméliás hölgy.
Vasárnap d. u.: Betyár kendője. Este Hunyadi László.

A Tavasz került tegnap színre ismét telt ház előtt. A közönség ki nem fogyott az ujrászásokból különösen a Felhő Rózi énekszámainál.

Aranyvirág. Az idei szezon sláger darabja az Aranyvirág lesz, épen úgy, mint a tavalyi szezoné a Bobherczeg. A darabra nagyban készül a színtársulat s új díszletekkel hozza színre az igazgatóság. Az operett czimszerepét Felhő Rózi játssza s jó szerepe lesz még abban Rathonyi Tillának. A többi főbb szerepeket Mezey Andor, Szilágyi Aladár, Krémer Jenő játsszák s pompásnak ígérkezik a Faragó Ödön alakítása. A darab iránt nagy az érdeklődés, máris több előjegyzés történt, a bemutató előadásra az utalvány jegyek épen ezért nem is érvényesek.

A Magyar színpadi szerzők egyesülete. A alakuló közgyűlése e hó 7-én lesz. Megelőzőleg az alapítók bizalmas előtervezetelen, e hó 5-én vitatják meg a legsürgősebb ügyeket. Az egyesület célja tudvalevőleg a nemzeti színpadi irodalom emelése, fejlesztése, a színpadi szerzők szellemi és anyagi érdekeinek képviselése és megvédése. E cél elérésére odahatni akar, hogy a szerzői jogról szóló törvények és rendelkezések fejlesztessenek s hogy a külfölddel illevonatkozó szerződések kötésszenek; továbbá létesíteni akar állandó kapcsolatot a hasonló célú külföldi egyesületekkel a szerzők és fordítók érdekeinek megóvására. Az egyesület alapításának ügye a magyar irodalom két korifeusának, Bereczik Árpádnak és Herczeg Ferencnek az érdeme.

Műsorváltozás. Menszáros Margit és Hahnel Aranka betegsége miatt a mai napra kitézött Flirt nagysám előadása elmarad és helyette Folinusz Aurél Náni cz. népszinműve kerül színre a czimszerepben R. Réthy Laurával.

IRODALOM.

Az Ügyvédek Lapja ujévi száma érdekes tartalommal jelent meg. Wolf Vilmos budapesti ügyvéd, a lap szerkesztője

gondolkozik, hogyan adja fel a keserű poharat.

Végre itt van. Ünnepies fekete öltözet. Vörös arcz.

De mi lehetne: most tanul állni?
— Na-na-nacsésád — dadogja komoly, ünnepi arczal — é-én vagyok az a bizonyos Mi Mi-Miklós.

— Csak a tárgyra uram, mit jelentsen az, hogy a férjemet kocsin hozták haza? Meghalt?

A hírnök olyan csodálatosan meresztgeti a szemét, mintha minden kérdésre el volna készülve, csak éppen erre az egyre nem.

— Az égre uram, hát mi történt? Már meghalt, ugy-e, már meghalt! . . . Oh, jaj nekem.

A gavallér nekitámaszkodott háttal a folyosó falának és tagadólag intett kezével, fejével: azután keresztbeálló tekintettel, hamiskás mosolylyal hebegte:

— Aj! aj! Dehogyan halt . . . Legyűrte egy kicsit a pezsgő. De ne méltóztassék . . . sirni . . . nacsésád — s a melére mutatott nagy önérettel, miközben majdnem leesett a lábáról — én fölvezetem.

magvas ezekben bírálja az ujonnan kinevezett ügyvédvizsgáló bizottság összeállítását. Balkányi Kálmán „Királyi kegyelem” czimen írt tanulmányt arról a kérdésről, vajjon a koronát megillet-e fegyelmi ügyekben is a kegyelmezés joga. Nagy Dezső, a budapesti ügyvédi kamra titkára a bíró és ügyvéd közti viszonyt fejtegeti. Hosszabb perjogi czikket ír még Németh Péter, nyug. kuriai bíró is. A kitűnően szerkesztett lap előfizetési díja félévre 6 korona.

A Csokonai-kör, városunk ezen előkelő irodalmi testülete az utóbbi időben valóságos mintaszerű tevékenységet fejt ki. Minden alkalmat megragad az irodalom szerető népszerűsítésére, a magyar kultúra terjesztésére. Most újabbán elhatározta, hogy Csokonai Vitéz Mihály halálának évfordulóját január 28-án megünnepli s Csokonai életrajzának megírására 1000 koronás pályadíjat tűz ki. Elhatározta továbbá tegnapi választmányi ülésén, hogy Csokonai műveiből olcsó, népies kiadást rendez. Az emlékünnepe és a pályázat előkészítésére egy Géressy Kálmán, Komlóssy Arthur, dr. Tüdős János, Ferenczy Gyula és dr. Kardos Albert rendes tagokból álló ötös bizottságot küld ki. Jelentette titkár, hogy a Kazinczy-pályázatra 5 pályamű érkezett be. Ezek bírálatára Dicsőfi József, Nagy Zsigmond dr. és Kardos Albert dr. küldettek ki. Új bokréta czimen öt fiatal versíró, Gyökösi, Baja, Madai, Oláh és Gulyás versgyűjteményt adnak ki. A Csokonai-kör, ha a bírálók átnézték a gyűjteményt, kedvező vélemény esetén támogatni fogja vállalkozásukat. Az Országos Magyar Szövetség a magyarság zömének megmozdulását legelőször Debreczéből várja, még pedig nagyszabású irodalmi estével s azután fiókszövetség megalkotásával. A Csokonai kör az irodalmi estét szívesen rendezi; de a fiókszövetség megalkotására nem tartja magát illetékesnek. Bíró Lajos, a nagy ntató Debreczenbe jön s a debreczeni egyetem javára felolvasást tart. Mivel a tudós ferfit már korábban a Csokonai körnek is ígéretet tett, abban állapodtak meg, hogy a felolvasást az egyetemi bizottság és a Csokonai-kör együtt rendezék az egyetem javára.

MULATSÁG.

Mulatságok sorrendje.

Január 7-én. Függetlenségi párt bálja a „Biká”-ban.
Január 9-én. Jurista bál a „Biká”-ban.
Január 10-én. Alarczos estély a „Koroná”-ban.
Január 16-án. Izr. nőegyleti bál a „Biká”-ban.
Január 20-án. Gazdász táncestély a „Biká”-ban.
Január 20-án. Csizmadia szövetkezet bálja a „Koroná”-ban.
Január 23-án. A „Casinó” estélye.
Január 23-án. Polgári kör bálja a „Biká”-ban.
Január 24-én. Asztalos ifjuság bálja a „Biká”-ban.
Január 30-án. Jogász bál a „Biká”-ban.
Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a „Koroná”-ban.
Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a Bikában.
Február 6-án. Nőegyleti bál a Bikában.
Február 6-án. Postás bál a Koronában.
Február 7-én. Iparos kör bálja a Bikában.
Február 13-án. Függetlenségi kör bálja a Bikában.
Február 14-én. Filler-egylet teaestélye a Bikában.

A jurista bál 100-as bizottsága.

A jurista bál száz-as bizottsága az e hónap 9-én a Bika szálló dísztermében megtartandó jurista-bál érdekében szolgáló végső teendők megbeszélése végett Vecsey Imre v. főjegyző elnöklete alatt ma este 6

— Szegény kis árvák: a papa meghalt . . .

A két kis apróság néma megijedéssel húzódott a mama ölébe. A fali óra szomorúan tiktakolt. A nap árnyékokat fektetett végig a szőnyegeken.

Egyszer csak fiakker-dübbögés hallatszik. Az özvegy felszakítja az ablakot. Most hozzák!

A fiakker körül odalenn csakugyan szokatlan mozgás támadt. A kocsi a bakról visszafelé hajolva néz be a kocsiába. Azután kiszáll egy czilinderes ur. Még valamit beszél be az ablakon.

Oh, ismerjük már az efféle előmozgólódást: ez a vészmadár.

De mit nevet, odalenn az a népesoport?

Oh bizonyosan azt neveti, hogy a sebesült be van pályázva! A nép szívtelen! A nép nem érzi az árván maradt család szenvedését.

A fiatal asszony ideges remegéssel teszi be az ablakot és maga siet az ajtót felnyitni.

A czilinderes ur lassan, bizonytalan lépésekkel ropogtatja fel a cipőit a lépcsőkön. Olykor megáll. Bizonyosan azon

órákor a Bika-szálló földszinti kis éttermében ülést tart. Kéri az elnökség a bizottság tagjait, hogy azon teljes számban megjelenjen sziveskedjenek.

Gazdászok bálja. A gazdasági tanintézet hallgatói az idén, e hó 20-án a „Bika” disztermében nagyszabású bált rendeznek. Az előkészületek után itélve a gazdaságok ez idei bálja is méltó lesz a régi, híres gazdaság báljához. A bálra szóló jegyek előre kizárólag csak *Donogán és Somossy* üzletében válthatók.

Művészet.

Térei Emma hangversenye. Nagy művészei esemény előtt áll Debreczen zenekedvelő közönsége. Térei Emma, az Országos Zeneakadémia volt növendéke, az immár országos nevű zongoraművész nő vasárnapi hangversenyéről van szó, mely iránt szinte bámulatos érdeklődést mutat Debreczen urai társasága. A művész nő programja, melyet lapunkban már közöltünk, olyan fényes és annyi élvezettel kevert, amennyiben a debreczeni közönségnek egy estén aligha volt még része. Anisz Aladár hegedűművészről, ki vendégszerőpál a koncerten, elég megírunk, hogy a Zeneakadémiának legkitűnőbb hallgatója volt s hogy a külföldi előkelő hangversenytérmei is sokszor látták őt ünnepeletni. Alexander Erzsike, a művész-trió leghíresebb tagja, gyönyörű hangú énekesnő, leánya Alexander Bernát egyetemi tanárnak, ki szintén lejön a hangversenyre. Ily fényes attrakciók mellett nem osodálhatni, hogy a jegyek javarészt már részint megvették, részint előjegyezték. Nehány (20-30) jó hely még kapható *Lászlónál és Csáthynál*. A hangverseny vasárnap este 7 órákor kezdődik a zenei nagytermében.

Egy városi állatorvos fegyelmi ügye.

Pénzbírságra ítélt városi állatorvos.
Debreczen, január 7.

Debreczen szab. kir. város közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya a napokban tartott ülésén Steiner Jakab városi állatorvost 4 rendbeli fegyelmi vétségért összbüntetésként 250 korona pénzbírságra ítélt.

A fegyelmi választmány ezen ítéletét egyhangulag hozta és az ítélet, valamint annak indoklása, melyet alább közlünk, megdönti azt a híresztelést, hogy Steiner személyes bosszúból üldözik.

Ime az ítélet:

Steiner Jakab városi állatorvos az 1886 évi XXIII. t.-cz. 1 §-a a) pontjába ütköző 4 rendbeli fegyelmi vétségben vétkesnek mondatik ki és ezekért összbüntetésként 250 korona pénzbírsággal büntetetik.

Ellenben abban hagyatik az ellene a miatt elrendelt két rendbeli fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat, hogy Deák Károly f.-józsi lakos 3 lovát alaptalanul takonykór gyanúsítottak minősítette és hogy a Vilmos lovassági laktanyában 1903 május hó 14-én tartott utószemlén meg nem jelent.

Az ítélet indoklása ezután részletesen kifejti, hogy:

1. Beigazolást nyert, miszerint Steiner Jakab 1899 márczius 7-én a vasuti állomáson, a hol mint szakértő működött közre az elszállításoknál egy darab 6 és egy négy éves tehénről kiállított utlevelet ökörré javított ki.

2. A „Szabadság” cz. lap 1903. okt. 11-iki számában „Állategészségügyi lapok”

cz. alatt cikket tett közzé, melyben a központi-közvegyeket bóbiskoló böleseknek, a mezőrendőrkapitányt kötő tyuknak, a törvényhatósági állatorvost, az állategészségügyi felügyelőt csirkéknek nevezi. A közlemény további részében még azt a vádat is emeli, hogy a hatóság és az állatorvosok nem teljesítik kötelességüket.

A közvéleménynek ezen kitételei — mondja az indoklás — alkalmasak arra, hogy a közönségben a bizalmat megingassák, a tiszteletet meggyengítsék. Továbbá Steiner, mint városi állatorvos megsértette a felettes hatósága iránti köteles tiszteletet és ezen cikk közvételével az 1886. évi XXIII. t.-cz. 1. §-ába ütköző fegyelmi vétséget követett el.

3. 1903 július havában, mikor a ragadós száj- és körömfajás alól fél akarták oldani a várost és eziránt a tárgyalások már a legjobb eredményre vezettek, akkor Steiner Jakab állatorvos Imreffy állatorvos előtt azt a kijelentést tette, ha a feloldás iránt előterjesztést tesznek a miniszternek, ő sürgönyileg tesz jelentést, ne oldják fel a várost, mert a városban még van beteg jószág. Tekintettel arra, hogy Steiner Jakab elmulasztotta bejelenteni a tudomására jutott betegségeket és ezt céltudatosan tette, állategészségügyi kihágást követett el.

4. A miniszter a ragadós száj- és körömfajás alkalmával méltányossági okokból Debreczenben az állatvásárt engedélyezte, de azzal a megkorítással, hogy a vásárról más községekbe jószágot szállítani nem szabad. Steiner, mint városi állatorvos tudott a miniszter rendeletéről, azt neki kézbesítették is, mégis 1903. szept. 1-én igazolványt állított ki Farkas Lajos f.-józsi lakosnak arról, hogy az általa vásárolt tehén agyálytalanul elszállítható, ezen tényével fegyelmi vétséget követett el.

A fegyelmi választmány, tekintettel arra, hogy Steiner Jakab hosszabb ideig fel volt függesztve és ez idő alatt amugy is csekély fizetésének csak harmadrészét kapta, a fegyelmi bíróság nem róta ki reá a legmagasabb 1000 korona pénzbírságot, ezen méltányossági okokból, tekintettel azonban arra, hogy 4 rendbeli fegyelmi vétségről van szó, 250 korona bírságra ítélt.

Az ítélet ellen Steiner 15 nap alatt felbuzgósíthatja a belügyminiszterhez.

NAPI HIREK.

A házbéradó felülvizsgálatának költségei. A házbéradó behozatalának kimondása alkalmával Debreczen város tanácsának erélyes ellentállására a pénzügyminiszter elrendelte a felülvizsgálatot, melynek eredménye ismeretes: a pénzügyminiszter megemmesítette a pénzügyigazgatónak a házbéradó behozatalára vonatkozó határozatát és kimondotta, hogy Debreczen városára nem lehet a házbéradót kivetni. A miniszter által elrendelt vizsgálatot — mint tudva van — a pénzügyminiszter kiküldötte: Hank Gyula, továbbá Hajdu Gyula volt tanácsnok és Juhász Ignác bizottsági tag teljesítették. Hónapokon át lelkiismeretes gondossággal végezték a felülvizsgálatot és ezek a munkálatok majdnem 10,000 korona költséget emésztettek fel. A költségeket Debreczen város közgyűlése szavazta meg és így ez az összeg a város házipénztárát terhelte. Most, hogy a város győzedelmeskedett a maga igaza mellett, bizonyítást nyert, hogy a pénzügyigazgató indokolatlanul, hibás adatok alapján vetette ki Debreczenre az általános házbéradót, felmerül annak a kérdése, miért

terhelje a felülvizsgálat költsége a várost. Mások tubuzgósága és tévedése folytán kellett a városnak ezt a 10,000 koronát elkölteni, méltán lehet tehát kérni, fedezék a költséget azok, kik a várost abba a helyzetbe hozták, hogy 10,000 koronát el kellett költenie. A illetékes körök figyelmét hívjuk fel erre az ügyre, forduljanak a pénzügyminiszterhez és kérjék attól a 10,000 korona megtérítését. Az a kérelem jogos és igazságos. Debreczen városának nincsen 10,000 koronája arra a célra, hogy azt minden ok és alap nélkül elköltsék.

A piaci helypénz. A ker. és iparkamara, valamint az ipartestület véleménye a tanács által készített piaci helypénz szabályrendeletéről már megérkezett a városi tanácshoz. A tanács ma tartott ülésén a szabályrendeletet véleményezés végett kiadta a jog és pénzügyi bizottságnak. Ha ennek a bizottságnak a véleménye beérkezik, a tanács maga is érdemleges tárgyalás alá veszi a szabályrendeletet.

A város iskolasegélye. A város számvevősége nem utalta ki január hó elején az iskolafentartó közvegyeknek, felekezeteknek az 1904. évi iskolasegély első részletét, mely körülmény keletlen helyzetbe sodorja ama iskolafentartókat, a kik eme segélyt fölvetették költségvetésükbe és most nem tudnak kötelezettségüknek eleget tenni. Nyere információk alapján úgy tudjuk, hogy a miniszterium előbb tisztázva akarta látni a felekezetekkel megkötendő szerződést az állandó segélyt illetőleg. Hát az meg is lesz, mert a város a legmesszebbmenő concessiókat adott a felekezeteknek. Ámde, míg az egyházak felettes hatóságai letárgyalják a szerződést, míg azzal a tanács és törvényhatósági közgyűlés elkészül és végre meg a miniszterium az ő „plácét”-beli pecsétjét rányomja, addig félesztendőbe kerül. Mit tegyen addig a szegény eklészia, a mely nem bírja a koplalást? Ugyanezért kérjük a tanácsot, utalja ki a felekezeteknek a segély első negyedét. Mert hogy segélyt kell adni avval tisztában van mindenki. Adja hát ki az első negyedét bármily czimen. Három hó letevével majd tisztázódik a helyzet és a miniszteriumban sem fognak akadályokat gördíteni a már egyszer jóváhagyott segély kiutalásáért.

A párteljárók lakomája. A függetlenségi és 48-as pártnak fáradhatatlan, derék munkássai az ugynevezett utcaeljárók. Minden, a pártot érdeklő fontosabb mozgalomban ők tartják szerbe számba a pártbírákat s ők gondoskodnak arról, hogy a párt csapatainak ereje a kellő rend betartásánál egész teljességében érvényesüljön. A most lezajlott presbyteri választáson is lelkes és valóban nehéz munkát végeztek e derék emberek s az ujonnan választott presbyterium méltán jutalmazta őket azzal, hogy a tiszteletükre lakomát rendezett. A lakoma Török Imre jóhírű vendéglőjében folyt le s a felszolgált kitűnő vacsora becsületére vált magyaros zamatjáról híres konyhájának. Megjelentek a lakomán pártunk kitűnőségei közül többen, így Márton Imre elnök, B. Nagy János és Harangi Sándor alelnökök, dr. Varga Lajos, dr. Márton Kálmán, Török Péter gimnáziumi tanár, Herczegh János, Kovács János, dr. Bacsó Dezső stb. A lakoma során sok felkőszöntő hangzott el s a jelen voltak megemlékezve a város képviselőiről, Thaly Kálmánhoz a következő táviratot küldték:

Thaly Kálmán képviselő urnak

Budapest.

Presbiteriumunk ujjaalakítása után a magyar kálvinizmus eszméjét ünnepejük. Ezen ünnepi érülettel üdvözljük képviselő urat, városunk forrón szeretett díszpolgárát, mint a magyar kálvinizmusnak örökös oszlopát.

Megbízásból:

Márton Imre.

— **Gyilkossági kísérlet.** Balogh András tiszacsegei gazda legény bement tegnap mulatni Goldstein Ignác ottani kocsmájába. Jól lakott-ivott s 2 koronán felül csinált „Számlát”, de fizetni nem akart. E miatt a kocsmáros fia Goldstein Jenő veszekedni kezdett a „falu rosszá”-val, a ki erre pisztolyt rántott s rálőtt a kocsmáros fiára. Ez azonban megfogta a Balogh kezét s a golyó ezélt tévesztett. A gyilkossági kísérlet elkövetője ellen az ügyésség megindította a vizsgálatot.

— **A mi bálunk.** Ma este lesz a függetlenségi-párt bálja a *Bika*-száll da diszteremben, mely iránt olyan nagy volt az érdeklődés, hogy a *Bika*-szálloda termei ez alkalommal zsufolásig meg fognak telni. A bál 8 órakor kezdődik.

— **A debreczeni országos téli vásár.** A debreczeni országos vásár január 11-én, azaz a jövő héten hétfőn veszi kezdetét s a következő sorrendben tartatik meg. Január 11., 12., 13-án, hétfőn, kedden, szerdán bőr, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparcikkek, gabona és terményvásár. Január 16., 17. szombat és vasárnap sertésvásár. Január 17., 18-án vasárnap és hétfőn lóvásár. Január 18., 19-én hétfőn és kedden baromvásár.

— **Gyilkosság a szoboszlói kórházban.** A hajduszoboszlói kórházban ma rémes eset történt. Sándor Bálintné a kórház felügyelő neje szíven szurt egy ott ápolt férfi beteget. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. A szoboszlói járásbíró a gyilkosság ügyében megindította a vizsgálatot.

— **Szegedi Ellenzék.** Ilyen címmel Szegeden új hetilap indult, melynek első, nagyon gazdag tartalma számát ma vettük. A lap minden hétfőn jelenik meg, a mikor Szegeden egyáltalán nem jelenik meg sem helyi, sem fővárosi lap. A lap felelős szerkesztője Róna Lajos, társszerkesztője és tulajdonosa Székely Jenő, lapunk felelős szerkesztőjének fivére.

— **Kubelik — Debr czen.** A *Leipziger Illustrierte Zeitung* című világlap legutóbbi számában közli korunk legkiválóbb hegedűseinek arczképeit. Közük ott van természetesen Kubeliknek érdekes sörényű feje is és a kép alatt ez a felírás olvasható: *Jan Kubelik, Debreczen.* Ime tehát, Kubelik János, a ki egy magyar asszony kedvéért debreczeni polgár lett, a külföld előtt is a mienk.

— **Meglopott tanár.** Sinka Sándor főiskolai tanár ma jelentés tett a rendőrségnek, hogy lakásából eddig ismeretlen tettes több ingóságot ellopott. A rendőrség megindította ebben az ügyben a vizsgálatot.

— **Kettős öngyilkossági kísérlet.** Megirtuk tegnap azt a kettős öngyilkossági kísérletet, a melynek története az, hogy két leány egy legényt szeretett s miután jó barátok voltak s egyik sem akarta a maga boldogságát a másik boldogtalanságára épí-

teni, inkább öngyilkossági kísérletet követtek el. Kassai Esztinek már semmi baja, de Veres Lidia haldoklik, semmi remény sincs ahoz, hogy életben maradjon. Hoffman Sándor vizsgálóbíró ma reggel, mikor Veres Lidia rövid időre eszmélethez tért, kihallgatta a szerencsétlent, a kinek lelkét az a bűn terheli, hogy ő beszélt rá Kassai Esztit az öngyilkosságra, sőt saját kezével töltötte a marolugot annak szájába. Veres Lidia nem tagadja ezt. Hanem a földi igazságszolgáltatás már aligha torolhatja meg ezt a bűnét, mert ma vagy holnap biztosan eléri azt, a mit akart: meg fog halni.

— **A „Karácsonyi álom” betiltása.** Csongrádról jelentik, hogy Gárdonyi Géza *Karácsonyi álom* című darabjának előadását a főszolgabíró azzal a megokolással tiltotta be, hogy a darab a vallásos érületet sérti. A darabot, a melynek tendenciája éppen a vallásos áhitat ébrásztése, karácsony másodnapján adták elő a csongrádi Casinóban és pedig műkedvelőkkel. A darab akkor tetszett. Újévkor ismét elő akarták azt adni a Csongrádon építendő színház alaptökejének gyarapítására, de már másodszor élvezve, a főszolgabíró ur szerint a darab kárt tett volna a vallásos érületben. Azt kell hinnünk, — miután egyszer mégis csak előadták a darabot — hogy a csongrádi betiltó körök egyszeri elolvasásra nem értették meg Gárdonyi darabját. Mert különben először sem engedélyezték volna az előadást. Tovább megyünk. A betiltásból azt következtetjük, hogy a t. urak a darabot egyáltalán nem értették meg, mert különben nem is tiltották volna be.

— **A szarvasmarha- és sertéstenyésztés föllendítése.** Tallián Béla földmívelésügyi miniszter körrendeletet intézett Hajdúvármegye törvényhatóságához, a melyben előrebocsátván, hogy az 1904. évi költségvetéssel a szarvasmarha- és sertés tenyésztés emelésére a miniszter rendelkezésére bocsátandó hitel erejéig a fontos tenyészési ágazatokat az ország minden vidékén a fölmerülő szükséglethez képest is lehetőleg egyenlő mértékben óhajtja támogatni: felhívja a vármegye közönségét, hogy az érdekelteket figyelmeztesse, hogy a mennyiben beszerzendő apaállataikat árendmeny elnyerése mellett és állami közvetítéssel óhajtának beszerezni, hogy ezen kérelmükkel mielőbb, legkésőbb azonban márczius hónap végéig az illetékes állattenyésztési felügyelőkhez forduljanak. Tallián földmívelésügyi miniszter már most figyelmezteti a vármegye közönségét, hogy adományként apaállatot nem engedélyez, sem az állami közvetítéssel elhelyezett apaállatok ára fejében elvállalt fizetési kötelezettségeket sem egészben, sem részben nem engedi el, miért is ily értelmű feltevések mellőzendők.

— **Gyilkos juhászbojtár.** Magyar-Pádé községben gyilkos merénylet történt tegnapelőtt este, amikor is Berkovics Mayer odaváló lakos halálos, Vuics Avránc, Baeska János és még néhány odaváló lakos sulyos sérüléseket szenvedtek. Az eset részletei a következők: Sukus József juhászbojtár gyakori vendég szokott lenni Berkovics Mayer kocsmájában, de fizetni nem igen akart. Tegnapelőtt este is megjelent a kocsmában és pálinkát kért. Berkovics átadta neki a kért italt, de egyuttal az árát is követelte. Sukus e miatt annyira dühbe jött, hogy a pálinkásüveget a földhöz csapta és a botjával rátámadt Berkovicsra, a kit nagy nehezen a kocsmában jelen volt többi vendégek mentettek ki a merénylet kezéből és nagy nehezen kilökték a kocsmából Sukust, a ki híres verekedő legény a faluban. Bántotta, hogy vele olyan kurtán bántak, most már nemcsak Berkovicson, hanem az ottlevő vendékeken is bosszút akart állani. Egy nagy bukkósbottal és baltával fölfegyverkezve, ismét visszatért a kocsmába, ahol először is éppen az ajtóban állott Berkovicsot leütötte. Amikor Berkovicscsal végzett, leütötte az égő lámpát is s azután

sorba vette a vendégeket, a kik közül egy sem menekült meg sérülés nélkül. A csendőrséget rögtön értesítették az esetről, mely a gyilkos merénylet még ott a helyszínén letartóztatta.

— **Mindenki tudja,** hogy a legbiztosabb szer különféle gyermekbetegségek elhárítására az, ha a gyermeknek erős és ellentálló képessége van, s e ezél elérésére kitűnő a Zoltán-féle csukamájolaj, mert tápereje nagy, rossz szaga, ize nincs és könnyen emészthető. Üvegje 2 kor. a gyógyszertárakban.

— **Lefejezte a gép.** A Wodianer-féle budapesti nagy nyomdai vállalatban tegnap hajnalban megrondító szerencsétlenség történt. Wenger Jakab gépmunkást saját vigyázatlansága következtében megölte a gép. A szerencsétlenség két óra után történt, a mikor Wenger olyan közel ment az egyik gép lendítő kerekéhez, hogy az eikapta a fejét és egy pillanat alatt leszakította törzséről. A szerencsétlen ember csak egy iszonyu, vérfogyláló kiáltást hallatott és szörnyet halt. A borzasztó eset hatása alatt a gépterem személyzete rémülten futott össze. Megállították a gépeket és a nagy lendítő kerekeket és telefonon a borzalmas szerencsétlenség színhelyére hívták a mentőket és a rendőrséget. Megjelent a szerencsétlenség színhelyén a központi soros vizsgálóbíró is, hogy a vizsgálatot nyomban megtarthassa a helyszínén. A mentőknek már nem akadt dolguk, mert a szerencsétlen Wenger halott volt. A vizsgálat megállapította, hogy sem a nyomdatulajdonosokat, sem a gépmestert felelősség nem terheli a szörnyű szerencsétlenség körül, mert a boldogtalan Wenger maga volt a hibás, hogy annyira közel ment ahhoz a lendítő-kerekhez, amely egy rántással bekapta és levágta a fejét. Wenger huszonöt éves fiatal ember volt és családját ő tartotta. A Wodianer-cég, hír szeriat, gondoskodik családjáról. Wenger holttestét beszállították a törvényészki orvostani bonczatani intézetbe.

— **Letzter József fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál lévő kirakatokban.**

— **Megölte 20 fillérért.** Gergely János és Bodnár János saájopetri lakosok, kik pár hó óta a szerencsi cukorgyárban dolgoznak, mint régi kegyeres pajtasok a karácsony szent ünnepét egymás társaságában töltötték. Ünnepe másodnapján vig borozgatás között kártyázni kezdtek, de ördög bibliája esahamar megzavarta eddigi csendes ünneplésüket. Kártyázás közben ugyanis valami nézeteltérés merült fel köztük és Bodnár János magát nyertesnek tartva, nem akarta a Gergely által követelt 20 fillért kifizetni. Gergelyt annyira felháborította, hogy magáról megfeledkezve az asztalon levő kést felkapta s azzal pajtasát szíven szurta. Bodnár János eszméletlenül esett össze és csakhamar kiszvenedett; gyilkosát pedig a csendőrök letartóztatták.

— **Agyonforrázott kis gyerek.** H-Szoboszlóról írja tudósítónk: A szülei gondatlanságnak megint áldozatul esett egy kis ártatlan lélek. Székely Lajosné hajduszoboszlói lakos, Kerékgyártóné kis gyermekét tegnap a konyhában magára hagyta. A harmadfél éves kis gyerek a tüzhely körül játszadozott s e közben magára rántotta a forró vízzel telt fazekat. Olyan sulyos égési sebeket szenvedett, hogy behalt sebeibe. Az anya ellen az ügyésség megindította az eljárást.

— **Olvasóink figyelmébe ajánljuk,** hogy szinehagyott, avagy pecsétes, elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Konez Józsefnél fastessék és tisztíttassák. Főüzlet: Bathányi-u. 2. sz. a. Műhely Vár-utca 7. sz. zenede során.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.
— Déli zárlat. —

Január 7.

Készáru : ártartó.

Buza áprilisra	7.94—7.95
„ októberre	7.73—7.75
Rozs áprilisra „	6.70—6.71
Zab „ „	6.64—6.65
Tengeri májusra	5.26—5.27

A 6 napos csodagyerek.

(Ma, vizkereszt utáni éjszakán találkoztam a 6 napos ujesztendővel s megszólítottam):

En: Szervusz Ujévek! Nem félsz ilyen késő éjjel egyedül járni?

A 6 napos: Először is: milyen jusson tegező engem? Másodsor: mi köze van ahhoz, hogy félek-e vagy sem? Harmadsor: mitől félek, ha csak attól nem, hogy magam sokáig barátosni óhajt velem?

En: Bocsanat, de ha valaki csupán öt-hat napos . . .

A 6 napos: Vegye tudomásul, hogy én csodagyerek vagyok.

En: Veszem.

A 6 napos: Mikor hat nap előtt a világra jöttem, már mindent tudtam és zinnikus voltam.

En: Pedig megható pillanat az, mikor leperdült az ő-esztendő és . . .

A 6 napos: Kikérem magamnak! Az én mamámról ne mondja, hogy leperdült! Ez olyan, mintha felfordult volna. Kimult szegény, mikor én megszülettem.

En: Fogadja részvételemet. K. mamája, a szegény, nagyon jó asszony volt.

A 6 napos: Azt éppen nem mondhatnám. Mindenekelőtt elfelejtett megesküdni a papámmal. Nem is ismertem azt az urat. Tudom, hogy az ő-év szült. De ki volt a papám, a bitang? No de csak találkozam három hónap múlva az áprilissal, majd megkérdezt tőle.

En: Miért éppen az áprilistól!

A 6 napos: Maga édesem hülye. Mert három hónap, meg kilenc hónap: az tizenkét hónap. Neki ismernie kellett a papámat.

En: Tehát nincs papája s így törv. . .

A 6 napos: Igen, törvényen kívüli esztendő vagyok. A családjamban ez divat. Hisz tudja, a mamám is exlexes év volt. De hát ez nem baj. Sokkal jobban szegénylenem egy másik hibámat: azt, hogy izraelita vagyok.

En: Ne mondja! Hiszen ön Krisztustól származik s ezért 1904 a neve.

A 6 napos: Ez csak a magyarosított nevem. En tulajdonképpen a világ teremtésétől származom s mint a zsidó naptár mutatja, 5663 vagyok. De Krisztus után akkori ósom baltagyminiszteri engedéllyel megváltoztatta a nevét . . . A névmagyarosításról eszembe jut valami. Nem adna nekem ötven krajczárt kölcsön uram?

En: Minek az magának?

A 6 napos: Kevés a posztó a ruhámhoz. Tudja, én ő-esztendő leszek, a ruhámat pedig szük-esztendő számára szabták.

En: Tessék, itt a korona. Az utolsó.

A 6 napos: Köszönöm. Boldog újévet kívánok!

En: Maga is!!! Nem adja mindjárt vissza a koronámat!

A 6 napos: (futni kezd.)

En: Mit csinál?

A 6 napos: (az éjszakából visszakiált): Szököm. Hiszen tudja, hogy én szökbéví vagyok.
Lyán.

Közmondások a gazda életéből.

Milhoff r Sándor a mezőgazdaság alapfeltételeit közmondásszerű mondatokban foglalta össze egy kis füzetben.

Mutató: közöljük az alábbiakat:

Őszi szántás: fél trágya.

Vak barátja; nem barátja.

Őszi szántásnak megmaradjon a bázárja.

Legelőd, réted, béresed, buzád tavasszal megfogasold.

Ki mélyen szánt, bő termést lát.

Sekély szántás, sekély aratás.

Fekete föld adja a fehér kenyeret.

Az eke azt gazdagítja, a ki tud vele

bánni.

Gabona alá ne trágyázz.

Trágyás elővetemény után jó a gabona.

Mennél több a trágyád, annál jobb a

vetésed.

A termést a gazda keze adja.

A föld csak akkor táplál, ha táplálsz.

Korai vetés ritkán csai, késői ritkán

fizet.

Ősszel porba, tavasszal sárba vess.

Gazos vetés rossz gazda.

Ha ocsut vetsz, gazt aratsz.

Tiszta mag ad tiszta vetést.

Homokba rozs, agyagba buza.

Rossz magból jó termést ne várj.

Konkoly ott is terem, ahol nem vetik.

A föld terem, de a gazda termel.

Azt termeli, a mi teremhet.

Ritka vetésnek vékony az aratása.

Ugy vess, hogy a mag felül ne maradjon.

Rossz gazdának rossz a termése.

A termés akkor biztos, ha benne van a zsákban.

A gazda mindent lát — a cseléd csak a mit akar.

Nem az idő a gazda, hanem a munka.

Többet ér a jó legelő, mint a rossz

vetés.

Folytonos trágyázás nélkül nem lehet

folytonos a termés.

Gaznak kapa kell.

A milyen a fa, olyan a gyümölcse.

REGÉNYCSARNOK.**Lovagias ügy.**Irta: **Harangi József.**

(Folytatás.)

Mielőtt Tóbiás ur e szónoki előadásra felelhetett volna, kitört belőlem a visszafojtott nevetés s lehetőleg utánozván a Tóbiás ur hanghordozását, imigy szólottam a két nevezetes párbajsegédhez:

— Uram, önök talán eltévesztették az ajtót? Hisz azt se kérdezték, kivel beszélnek! Mi köze dr. Farkas Tóbiás ügyvéd urnak a felükhöz, a ki, ha jól mondották, szatócs-kereskedő?

A magas férfiú bámult, az alacsony férfiú meg éppen csodálkozott, gondolom azon, mi nevetni valót találhatok én az ő ünnepélyes föllépésekben? A borbély és fodrász-segéd ur végre szíveskedett szerényen kimagyarázni magát.

— Akarki legyen is az ur, — mondá — az urhoz nincs semmi közünk. Mi dr. Farkas Tóbiást kerestük, megtaláltuk s tőle várván feleletet, itt állunk, mig nem felel.

— Vagy mig ki nem dobnak, — tette hozzá féltéken a piparezező segéd, — a mi egyébiránt kissé kellemetlen következményekkel járhatna.

— Mitől se tartsanak önök, uraim, — szólott Tóbiás ur — én tisztelem az önök személyiségét, mivelhogy önök is emberek, ámbár jelenleg nem tudják, mit cselekszenek. És mert ilyen életbevágó kérdésben kívánnak tőlem választ: ime ezt felelem. E fogadom a bogárfalvi Keresztuti ur kihívását. Segédeim egyike talán a lapszerkesztő ur, másika, — te nem lehetsz, ugy-e, a fajós láboddal?

— Bizony barátom, én még nem tudok talpra állani, hanem a szerkesztő urnak lesz ismerőse.

— Lesz, lesz, — mondá a szerkesztő ur, — hanem, szerintem, a párbaj ostobaság.

— Ugy van — viszonzá Tóbiás — ez a párbaj ostobaság és én készséggel elismerem, hogy bolondot cselekszem most, mikor e kihívást elfogadom. Ennek azonban oka van, a mit később fogok megmondani. Remélem, szerkesztő ur, hogy e becsületbeli ügyben megtisztel segédkezése által?

— Igen szívesen, nagyon örömet! — Mily ujdonság lesz ebből a lapomban! Ezerrel több példány fog elkelni holnap.

A mi pedig a másik segédemet illeti, szerkesztő ur lesz oly szíves. . .

— Oh igen, igen, másik segédnek jó lesz a helybeli állatorvos, az legjobban ráér, az igaz, hogy az ügyesimhez nem ért, de az nem tesz semmit.

— Ez esetben, uraim, — szólta a doktor ur a két párbajsegédhez fordulva — rendben vagyunk. Hol lehet önökkel találkozni?

— Lakásomon, — felelé a borbély és fodrász-segéd ur — Bodzavirág-utca 29. szám.

— Magamat ajánlom, uraim!

A segédek méltóságteljes lépésekkel távoztak; a kurta-vastag piparezező még majd le is bukott a lépcsőn, mert nem akart a lába alá nézni, olyan magasan hordotta az orrát. Volt is miért! Mikor olyan nagy küldetésben járt el és olyan pompás sikerrel. Veszedelemes dolog ám párbajra hívni valakit, ha mindjárt a más nevében is. Azután meg az a párviadal, abban az embernek a fülét is levághatják. Borzasztó lenne, ha Keresztuti Brunónak is éppen a fülét találná levágni az a dr. Farkas Tóbiás, a ki igen vérengző embernek látezik.

Már pedig a doktor ur szörnyen el volt keseredve a szatócs-kereskedő ellen. Alig távoztak el a segédek, már kitört belőle a harag.

— Jól van, — mondá — no hiszen jól van! Majd megtanítom én azt a fajnót keztübe fityülni! Esküszöm mindenre, a mi éles, hogy le fogom vágni az egyik fülét!

— De ugyan Tóbiás — szólottam hozzá békítőleg, — miért akarsz úgy megbüntetni azt a szegény embert? Szerintem, ezt a kihívást el se kellett volna fogadnod.

— De el kellett fogadnom, már csak azért is, mert ha visszautasítom, az a ficzkó, a kit a földhöz vágtam, gyávanak nyilvánítana. Nem törődöm ugyan a világ elítélésével semmit, sem az ugynevezett „közvélemény” szentesített ostobaságaitól nem félek, hanem azt nem szeretném, ha lelkismeretem gyávasággal vádolna. Azután meg haragszom is erre az arrogáns fráterre! Ez az ok, a miért nem nyugszom addig, mig egy darabot ki nem hasítok a bőréből. — Most pedig, édes lapszerkesztő uram, ha úgy tetszik, menjünk és keressük fel az állatorvos urat.

A lapszerkesztő nagyot ivott a borból, kétségbeesett tekintettel nézett az előtte álló, még félig telt üvegre, azután nemes elhatározással legyőzven testi kívánságát, föllállott és eiszántan mondá:

— Nem bánom, mehetünk . . .

(Folyt. köv.)

A bileki lázadók.

— január 7.

Megverte az Isten a bileki postát, hogy a mi levélre ráüti a bélyegzőjét, annak vérel, könnyel, gyászszal, meg keserűséggel van megmérgezve a tintája: magyar ember szeme, ha olvassa, fájdalmas tűzbe borul utána. Trebinyei kazamaták vasajtaja előtt élesre töltött szuronyos puskával magyar fiuk strázsálnak, keserűségből rabságba esett magyar fiukat őriznek. Katonai zendülés van Bilekben, katonai zendülés Trebinyében, a havas, bosnyák sziklák között hazasóvárgó

magyar legények keseredett lelkének szilaj indulatja lángol. Majd elfojtják börtönrel, golyóval, a maguk szenvedésével, a maguk vérével...

A mit ezek a szegény öreg bakák odalent fájdalomtól, italtól mámoros fejjel cselekedtek, a fegyelemnek zendülő megsértését bizonyára nem lehet helyeselni, de annál könnyebb megérteni. Boszniába került magyar katona kétszer van idegenben. Idegenbe került először már akkor, mikor itthon a kaszárnya kapuján belépett. Idegen szellem gögje nehezedik egyszerű lelkére, idegen szóval ripakodik rá a tiszt ur, idegen nyelven csap rá a parancs, a minnek jobban kell engedelmeskedni, mint magának a szent irásnak. Hogy a hazáját szolgálja, a miért tűrne, szenvedne, arra ugyan semmi ezen a világon nem emlékezteti a magyar fiut odabent, a hol nemzetének se nyelvét nem hallja, se színeit, se zászlóját, sem czimerét nem látja. A hol, ha édes anyanyelvén szól, tömlőcbe vetik, a kiket lelkében nagyoknak, dicsőségeseknek tisztel, rebeliseknek, kutyáknak gyalázzák. Már másodszer kerül csak idegenbe, a mikor vasutra rakják, a határon tulra viszik, idegen földre, idegen égszállá. A hol már igazán semmi sincs, a mi az övé volna. Szegény a kaszárnya kapuján belül, se azon kívül. A hol hasztalan szoritja fülét a kaszárnya ablakára, odakintről se verődik ismerős élet, ismerős hang hozzája. Idegen világ körülötte, idegen szellem hatalmas testénélkén: gögös, értetlen és könyörtelen. Más formájú, színű virág a földön, más csillagok az égen, szegény elsodort magyar fiu azt se tudja: vajjon a jó Isten is megérti-e innen is a szavát, ha hozzája fordul, vagy talán más itten az is?

Csak a szenvedés, a türelem, a szófogadás könyörtelen kötelessége kíséri el, igaz, hogy ez aztán — megszerelve. Hogyan bánnak vele. azt elmondja egy csomó sirhalom, a melynek a gödrét a nyáron ásták a bileki temető égő napsütéstől átfűtött földjébe. És a szegény magyar fiu nem tudja: kiért szenved, miért szenved, hogy lenne legalább miért szeretnie, vagy szívesen tűrne ezt a szenvedést.

Csoda-e, ha úgy várja a szabadulást, hogy a lelke majd kiszakad a várakozásban. Szegény magyar parasztfiu élete örömben nem valami gazdag, ezért a hosszú három esztendőért meg még a pap sem biztatja kárpoztással a tulvilági életben; nem nagy mesterség megérteni, ha, mikor a megváltás szomjas szívval várt órája megérkezik — megváltás nélkül, a lelke haragba,

a szeme vérbe borul és nekiszalad a falnak. Ur lesz rajta a komor kétségbeesés, a mely aztán más urat magán kívül nem ismer. A hazulról küldött gunyát, a mit hogy felöltessen, de nehezen várta, küldi vissza! menj, mondd meg anyámnak, rózsámnak, szép Magyarországnak, haza ne várjanak, nincsen szabadulás. Rab voltam eddig egyszer, rab leszek már ezután kétszer, mert az már mindegy, egy ajtaja van-e a börtönnek vagy kettő, a mikor az az egy se akar engedni.

Vajjon megértik-e ezt a szót odafönt, a hol idáig sehogyse akarják elhinni, hogy a fegyelemnek más erőre is van szüksége, mint — fegyelemre.

NYILT TÉR.

Ezennel kijelentem, hogy **Kulcsár Gábor** nevű fiam adósságaiért semmiféle felelősséget nem vállalok és nem fizetek.

Mihez tartás végett ezen körülményt a közönség tudomására hozom.

KULCSÁR GÁBOR,
Kossuth-u. 47., fakereskedő.

Előnyös kávé és tea árlap.

Trieszti behozatal.

Braziliából és Keletindióból első forrásból érkezett legfinomabb zamatu kávék, melyeket igen olcsón ajánlok.

Kávé kiváló finom Ceilon nagysz.	1 kg.	K. 4.—
" finom zamatos "	1 "	" 3.60
" kiváló finom Ceilon gyöngy "	1 "	" 3.80
" finom indiai gyöngy "	1 "	" 3.—
" kiváló finom arabiai Mocca "	1 "	" 3.80
" finom kelet indiai "	1 "	" 3.40
" " Brazíliai "	1 "	" 2.40
" " zamatos Santos "	1 "	" 2.20
Tea legfrissebb Congo	1 kg.	K. 6.—
" fin. Souehong "	1 "	" 8.—
" Mandarin nagyon zamatos göndör levél "	1 "	" 16.—
" Mandarin nagyon zamatos 2-ös "	1 "	" 10.—
" igen zam fehér Pecco virág "	1 "	" 20.—
" " " narancs Pecco "	1 "	" 16.—
" " " narancs Pecco "	1 "	" 16.—

Valódi magyar Ementhali sajt 1 kg. 1 kor 60 fillér, mindenkor friss páczolt halak kaphatók. — Tisztelettel

KOHN HENRIK,
fűszerr-, anyag- és déli gyümölcskereskedő, Gróf Degenfeld-ter 7.

SZINLAP.

Ma, csütörtökön bérlés 83-ik szám „B”

NANI

Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Kezdeté 7 és fél órakor.

Holnap, pénteken bérlés 84-ik szám „C”

A BAJUSZ.

Magyar énekes játék 3 felvonásban.

Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet Debreczen.

1904. január hó 1-én nyitja meg, alapszabályai értelmében és korlátolt felelősség mellett

első évtársulatát.

A szövetség az eszményi fokozatos fejlődés hívtá életbe a takarékoskosságot fejlesztésére és tagjainak olcsó kölcsönök adására alakult eme szövetkezet.

Egy-egy évtársulat 5 évre alakul, melynek leteltével a befizetett összeg, valamint az arra eső haszoneredmény visszafizetetik.

Hetenkénti törzsbetét 50 fillér (25 kr.) Jegyezhetni bármennyi törzsbetétet, mely hetenként pontosan befizetendő.

Belépéskor minden törzsbetét után 50 fillér (25 krajczár) beiratási díj fizetendő.

Kölcsönök az évtársulatok tartamára vagy bekebelezés mellett tíz évi tartamra adóznak.

Kölcsönkamatok a fizetés megkönnyítése céljából hetenként örüléstendők.

Előjegyzések a belépésre már most eszközözhetők Kacz Lajos borkereskedőnél, Fötér a Hungaria kávéház mellett és Varza József butorkereskedőnél Fötér, dr. Ujlussy házában. A betéti könyvecskék váltása f. évi december hó 20-tól eszközözhető a szövetkezet hivatalos helyiségében Fötér, 26. sz. a. a fő-társaság épület udvari keresztépületében.

Debreczen, 1903. december havában.
A Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet igazgatósága nevében.

Dr. Bruckner Ernő, elnök. **Dr. Révi Nándor,** jegyző.

Az általam legmondosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerertáramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota.)

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel n. omtartott szó 4 kr. 8 fillér

BOROS TESTVÉREK nődivat áruházában remek őszi divatkelmék és téli cikkek óriási választékban megérkeztek. Meglepő olcsó árak!

Mindenféle bélyegzők és izléses nyomtatványokat készít pontosan és olcsón

KRAUSZ JÓZSEF

első debreczeni bélyegzőgyár és könyvnyomda.

Hal-piacz.

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indrea tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból. Valódi csak eredeti csomagban. Raktárok a felragaszokon láthatók.

Főraktár Debreczenben:

Kontsek Gézáná?

Mindig éles!

Koronalépés kizárva!

Ezek a főelőnyei az

eredeti **H. Patkóknak.**

Uánzatok mezoása végett minden H. patkón az itt látható gyári védjegy van alkalmazva.

L
C

Bevásárlásoknál ügyelünk erre és minden utózatot, mert hasznavehetetlen, utasításuk vissza.

Leonhardt & Cie

Berlin Schöneberg.

Kérjük képes árjegyzéket.

Főképviselő Ausztria-Magyarország részére:

Kaszab és Breur Budapest. VI.

Dávid Zoltán

Rákóczi- és Eötvös-utca sarkán.

Ajánlja:

Kitünő nemes fajú erdélyi almáit

u. m.: Kalvil, Batul, Bőrormos,

Arany parmin, Török Bálint kg.-

ként 30, 25, 20 és 16 krért.

Csurgatott akáczméz 1 kg 60 kr.,

5 kg. vételnél 56 krajczár.

Czukortorma kitünő minőségű I-ső

rendű 1 kg. 28 krért, II. rendű

24 krajczár.

Valódi kisbátón főtt szilvórium és Barack-

pálinka mérsékelt árban.

1 liter homoki Rizliog 36 kr.

Az árak valódiságáért kezeséget vállalok.

VITÁRIUS BÉLA

ORVOS-SEBÉSZETI MŰKÖTSZERÉSZ

DEBRECZENBEN.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Debreczenben, Bádogos-utca 1. sz. (Tisza-palota) alatt, egy a mai kornak megfelelő orvossebészeti műkötszerész-üzletet és műhelyt rendeztem be, a hol is minden e szakmába vágó dolgot, ugymint: mű-láb, mű-kéz, orthopádiai készülékek, sérvkötők, haskötők, szuszpensoriumokat stb. stb. a leggyorsabban, a legjobb minőségben, a legolcsóbban készítik.

Bátor vagyok még megjegyezni, hogy 5 évig a külföld első specialistaínál dolgoztam, a mi által a legkomplikáltabb munkák elkészítésére is képes vagyok.

Raktárt tartok mindenféle betegápolási cikkekben és gummi-különlegességekben.

Külön tisztító-, mosó- és javító-műhely, a hol keztyük gyorsan a legszebben lesznek tisztítva és mosva, tisztítás párja 10 kr, mosás 6 kr.

Mindenféle gummi-javitást elvállalok, továbbá sapka-bélelést, nadrágtartó elkészítést stb. stb.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, tisztelettel

VITÁRIUS BÉLA, orvossebészeti műkötszerész.

Új harisnya-kötőde.

Szedlák és Vámos-ház, Piacz-u. 32. sz.

FISCHBEIN KATALIN

(Schwarz Árminné.)

Elvállalom új harisnyák kötését, használtak fejelését, pamut, gyapju és merezelizirt anyagokból, javításokat igen mérsékelt árakon.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom ujonnan borendezett s kitünő gégekkel ellátott

← **harisnyák kötődémet** →

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Fischbein Katalin.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Csapó-utca 17. szám alatt volt

fűszer- és csemege-üzletemet

volt üzletem helyiségébe, szintén Csapó-utca 17. szám alá, a Zenedével szembe, a csizmadia-árucsarnok épületébe helyeztem át, melyet teljesen a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be, úgy, hogy a tisztelt közönség szükségletét az üzletemhez tartozó árúkból a legnagyobb mértékben kielégíthetem; a mikor ugyanezért szives támogatását kérem, egyuttal ígérem, hogy mint eddig, úgy a jövőben is törekvésem oda irányul, hogy megelégedését minden tekintetben kiérdemeljem.

Tisztelettel:

Roth Antal.

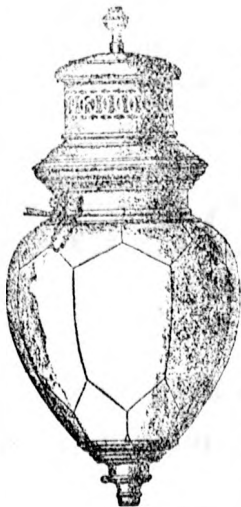
Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben, Hatvan-utca 4. sz. a. (Koszorus-ház) egy a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelő légszesz-vizvezeték berendezési mintaraktárt nyitottam. Üzletemet felszereltem különféle legújabb találmányu fűdőszobákkal, clostettekkel, mosdóasztalok, kirakat légszesz lámpák és luszterekkel, így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönségnek nem papiroson, hanem természetben mutathatom meg; ugyszintén a légszesz-, vizvezeték-, valamint kutakhoz és vízfelnymó szerkezethez tartozó tárgyakat is és azokat bárhova a legnagyobb szakértelemmel fel is szerelhetem. A „Durable“ magyar gázizzófény képviselőjét megkaptam, melyből szintén nagy raktárt tartok és jutányos árak mellett árusítom.

Egyben felkérem a n. é. közönséget, hogy minta raktáram iránt érdeklődni sziveskedjék. — Becses pártfogásért tisztelettel

Gerő József,

légszesz- és vizvezeték szerelő.

Telefón szám 328.